

EN FLAD SKAT PÅ 40 PCT. ØGER ARBEJDSUDBUDET MARKANT

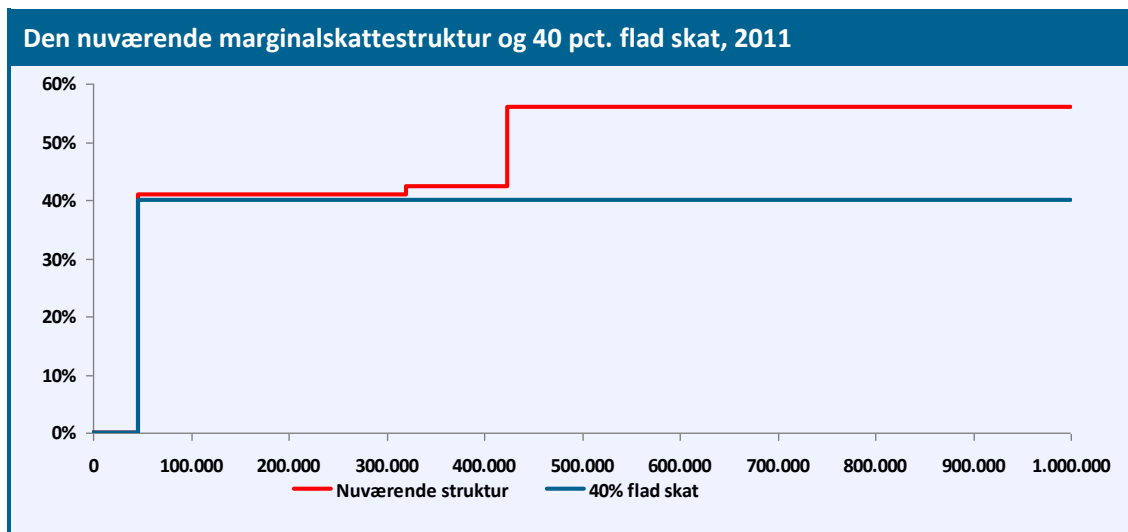
Vismændene har i deres seneste rapport estimeret arbejdsudbuddets følsomhed over for ændringer i marginalsatten. Vismændenes elasticitet tager ikke bare hensyn til effekten på arbejdstiden, og hvor mange der deltager på arbejdsmarkedet. Den tager også hensyn til, at lavere marginalsat gør det mere attraktivt at arbejde mere produktivt (da gevinsten efter skat bliver større af lønforhøjelse eller forfremmelse). Herudover kan lavere marginalsat medføre mindre skatteunddragelse mv. Samlet set findes en elasticitet på 0,2. Det betyder, at hvis den marginale reale disponible indkomst stiger med 10 pct. (f.eks. som følge af lavere marginalsat), så øges den skattepligtige indkomst med 2 pct. (fordi der arbejdes mere produktivt eller flere timer). Elasticiteten medregner ikke effekter på den internationale mobilitet og på uddannelsesvalget. Sammenlignet med udenlandske studier er der ikke tale om en høj elasticitet. I det eksperiment, hvor marginalsatten på arbejde reduceres fra 56 til 40 pct., vil den skattepligtige indkomst vokse med 7 pct. for topskatteydere, når man anvender vismændenes elasticitet og forudsætter, at elasticiteten gælder for alle beskæftigede. Dvs. at den øgede arbejdstid og stigningen i produktiviteten medfører et løft i den skattepligtige indkomst på 7 pct. for de 770.000 danskere (i 2012), der betaler topskat. Den samlede effekt på arbejdsudbuddet svarer til ca. 55.000 personer ekstra i arbejdsstyrken. Den elasticitet, der traditionelt er anvendt i Skatte- og Finansministeriet, indebærer en effekt på arbejdsudbuddet på godt 20.000 personer ved en flad marginalsat på 40 pct. Her tages der alene hensyn til effekten på arbejdstiden og antallet af personer i beskæftigelse.

Når man normalt taler om effekten af lavere marginalsat, er der fokus på det kvantitative arbejdsudbud, hvor effekten opdeles i en timeeffekt (ændringer i arbejdstiden) og en deltagelseeffekt (ændring i antallet af personer i beskæftigelse). Men herudover kan lavere marginalsat medføre ændringer i det kvalitative arbejdsudbud målt ved timelønnen. F.eks. kan en lavere marginalsat medføre mere flid på jobbet, da gevinsten (efter skat) bliver større af lønforhøjelse eller forfremmelse. Herudover kan lavere marginalsat også gøre det mindre attraktivt for højtlojnedede at forlade Danmark for at arbejde i udlandet. Endvidere kan det blive nemmere at tiltrække højproduktive udlændinge til det danske arbejdsmarked. Dermed vil lavere marginalsat også indebære højere produktivitet (dvs. produktion pr. arbejdstime). Desuden er der mulighed for, at flere vil tage en lang videregående uddannelse, da den økonomiske gevinst ved uddannelse bliver beskattet mindre. Endelig er der også mulighed for, at lavere marginalsat medfører mindre skatteunddragelse og mindre skatteplanlægning (f.eks. konvertering af løn til frynsegoder mv.).

I vismandsrapporten fra efteråret 2011 har man på danske data estimeret, at elasticiteten mht. skattepligtig indkomst udgør 0,2. Det betyder, at hvis den marginale reale disponible indkomst stiger med 10 pct., så øges den skattepligtige indkomst med 2 pct. (f.eks. fordi man arbejder mere produktivt og dermed honoreres med en højere løn). Elasticiteten er estimeret ud fra 1987-skattereforen. Konkret foretages analysen for årene 1984-1990 og omfatter i alt 1.125.421 skatteydere, der har en indkomst i den øverste indkomstdecil.

Vismændenes elasticitet på 0,2 er i størrelsesordenen 3 gange så høj som den elasticitet, der tidligere er blevet anvendt herhjemme for høje indkomster, når man har regnet på effekter af ændringer i marginalsatten. Vismændenes estimat for elasticiteten mht. den skattepligtige indkomst er ikke høj sammenlignet med andre studier. Flere udenlandske studier finder elasticiteter på ca. 0,3. Det skal også bemærkes, at vismændenes estimat *ikke* medtager effekter fra øget uddannelse. Effekten på uddannelsesniveaue fremkommer logisk efter en lang årrække (da det tager lang tid at uddanne sig), og vismændenes undersøgelse kigger på ændringer i 3-årsperioder. Herudover tager vismændenes undersøgelse *ikke* højde for, at det

med en lavere marginalskat bliver nemmere at tiltrække dygtige udlændinge, ligesom det bliver mindre attraktivt for danskere at flytte fra Danmark.

Kilde: Skatteministeriet samt egne beregninger

Hvis marginalsatten på arbejde reduceres fra 56 til 40 pct., vil den skattepligtige indkomst vokse med 7 pct. for topskatteydere, når man anvender vismændenes elasticitet og forudsætter, at elasticiteten gælder for alle beskæftigede. Dvs. at den øgede arbejdstid og stigningen i produktiviteten betyder et løft i den skattepligtige indkomst på 7 pct. for de 770.000 danskere (i 2012), der betaler topskat.

Hertil kommer en mindre effekt fra den del af skatteyderne, der ikke betaler topskat. Den samlede effekt på arbejdsudbuddet svarer til ca. 55.000 personer ekstra i arbejdsstyrken (det antages her, at elasticiteten på 0,2 omfatter alle skatteydere). En flad skat på 40 pct. giver ifølge Finansministeriet en effekt på arbejdsudbuddet svarende til ca. 20.000 personer (ud fra en elasticitet der udgør ca. 1/3 af det nye estimat fra vismændene). I regeringsgrundlaget lægges der op til, at diverse reformer skal øge arbejdsudbuddet med 55.000 personer. Lægger man vismændenes elasticitet til grund, kan dette reformkrav nås ved, at man reducerer marginalsatten fra 56 til 40 pct.

Beregningerne viser, at det er relevant at fokusere på lavere marginalskat som middel til at øge produktiviteten. Også OECD¹ har fundet, at lavere marginalskat øger produktiviteten. Dette bør indgå i overvejelserne i forbindelse med etableringen af Thorning-regeringens produktivitetskommission.

Som nævnt indregner vismændenes elasticitet ikke effekterne fra ændret international mobilitet i arbejdsstyrken. Som det fremgår af tabellen (på næste side) vil en marginalskat på 40 pct. være lav i forhold til andre lande. Den vil være lavere end i lande som USA, UK og Tyskland. Det vil gøre det nemmere at tiltrække dygtige udlændinge, ligesom det bliver mindre attraktivt for meget produktive danskere at lægge deres arbejdsindsats og projekter i udlandet. De potentielle gevinster ved international mobilitet ved lavere marginalskat taler også for, at vismændenes elasticitet undervurderer den samlede effekt af at sænke skatten for højtlønnede.

25.000 personer flere med en høj uddannelse

Skatteministeriet har endvidere vurderet, at en marginalskat på 40 pct. vil medføre, at der på sigt kommer 25.000 flere højtuddannede (fordi det bliver mere attraktivt at uddanne sig). Det svarer til en forøgelse af antallet af højtuddannede med ca. 7 pct.² Det vil også øge de

¹ Taxation and Economic Growth, OECD

² Svar på spørgsmål nr. 690 af 3. august 2011

økonomiske gevinster (ud over det der er indeholdt i vismændenes estimat). Højtuddannede er afgrænset som personer med lange videregående uddannelser og forskeruddannelser.

Finansiering

En reduktion af marginals-katten til 40 pct. sker i dette eksperiment ved at fjerne topskatten og ved at skære 2,5 pct.point af bundskatten. Det indebærer et umiddelbart provenutab på ca. 39 mia. kr. Heraf kommer ca. 10 mia. kr. tilbage som følge af tilbageløb af afgifter (når skattelettelsen anvendes på privat forbrug betales der afgifter, der udgør ca. 25 pct. af det

private forbrug). Med udgangspunkt i Finans- og Skatteministeriets elasticitet kommer der en budgetforbedring på 5 mia.kr. fra det øgede arbejdsudbud. Efter tilbageløb og positive effekter på arbejdsudbuddet udgør provenutabet ca. 24 mia. kr.³ Det kan umiddelbart finansieres ved at have real nulvækst i det offentlige forbrug frem mod 2020. Dermed vil det offentlige forbrug udgøre 25½ pct. af BNP i 2020. Det svarer til det niveau, der var gældende under Nyrop-regeringen (beregnet som gennemsnittet fra 1993-2001).

Ud fra vismændenes resultater kan der forventes en betydelig selvfinansieringsgrad ved lavere marginals-kat. Vismændene vurderer, at en sammensat marginals-kat (inklusiv afgifter) på knap 60 pct. maksimerer skatteprovenuet. I dag ligger den sammensatte marginals-kat på ca. 66 pct. (ifølge vismændene). Det betyder, at marginals-katten kan sænkes fra 56 til ca. 48 pct. samtidig med, at skatteprovenuet stiger. Ved en marginals-kat på ca. 48 pct. og et afgiftsindhold på 23 pct.⁴ fås nemlig en sammensat marginals-kat på 60 pct.

En reduktion i marginals-katten fra 56 til 48 pct. kræver, at topskatten reduceres med ca. 9 pct.point. Hvis de 9 første topskattepoint er mere end selvfinansierende er det meget sandsynligt, at det ikke giver provenutab (eller at dette i hvert fald er beskedent) helt at afvikle topskatten.

Marginalskattesatser i OECD-lande, 2010	
<i>Højtlønnede, 5/3 af gennemsnitsindkomst</i>	
1 Belgien	69,4
2 Ungarn	67,0
3 Sverige	66,9
4 Italien	61,5
5 Slovenien	60,4
6 Frankrig	59,7
7 Finland	57,0
8 Portugal	56,3
9 Danmark	56,1
10 Irland	55,8
11 Norge	53,7
12 Luxembourg	52,5
13 Grækenland	51,5
14 Holland	50,1
15 Tjekkiet	48,6
16 Storbritannien	47,7
17 Tyrkiet	47,3
18 Israel	45,0
19 Tyskland	44,3
20 USA	43,7
21 Island	43,4
22 Australien	43,0
23 Estland	42,9
24 Slovakiet	42,8
25 Østrig	41,4
Danmark, flad-skat-40	40,0
26 Spanien	37,0
27 Polen	36,1
28 Canada	35,9
29 New Zealand	35,5
30 Japan	34,6
31 Schweiz	34,3
32 Mexico	28,4
33 Korea	22,6
34 Chile	11,0
OECD - Gennemsnit	46,6

Kilde: OECD og egne beregninger

³ Skatteministerens svar på svar på spørgsmål nr. 251 af 19. januar 2011

⁴ Vismændene sætter afgiftsindholdet til 23 pct.